

Asia: VN/11210/2020

HE laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

JSN:n tehtävänä on tulkita hyvää journalistista tapaa ja puolustaa sanan- ja julkaisemisen vapautta. Siksi myös lausuntonne keskittyy tähän näkökulmaan.

Laittomat uhkaukset eivät nauti sananvapauden suojaa, vaan niillä päinvastoin pyritään usein vaientamaan uhkauksen kohde ja siten rajoittamaan tämän sananvapautta. Kriminalisoimalla laitton uhkauksen oikeusvaltio on siis suojannut sananvapauden toteutumista yhteiskunnassa.

Uudistuksen tarkoitus ei ole laajentaa laitton uhkauksen rangaistavuuden alaa, vaan ainoastaan antaa syyttäjälle itsenäinen syyteoikeus, jos uhkaus johtuu uhkauksen kohteen työ- tai luottamustehtävästä. Tämä voisi suojata uhkauksen kohdetta jatkohäirinnältä, koska hänen itsensä ei tarvitsisi käynnistää prosessia, vaan sen voisi tehdä esimerkiksi työnantaja. Se helpottaisi myös mahdollisia esteellisyysoongelmia, joita asianomistajan tekemästä tutkintapyyntöstä voi seurata monessa eri tehtävässä, myös journalistina toimiessa.

Sananvapausnäkökulmasta tämäntyyppistä laitonta uhkausta on hankala myöskään pitää pelkästään yksityisasiana, koska se vaikuttaa julkiseen keskusteluun, jonka elinvoimaisuus on demokratian toiminnan kannalta olennaista.

Tämä kannatettava uudistushanke on osa hallitusohjelman toimenpiteitä, joilla puututaan "nykyistä vahvemmin järjestelmälliseen häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen, joka uhkaa sananvapautta, viranomaistoimintaa, tutkimusta ja tiedonvälitystä." (Hankkeen esittelyteksti)

Näistä maalittaminen saattaa tarvita oman rikosnimikkeensä ainakin Helsingin hovioikeuden 14.7.20 antaman tuomion perusteella (20/124654). Siinä syyte vainoamisesta hylättiin selvästi toimittajan työtehtäviä haitanneessa tapahtumaketjussa. Jos maalittamisen kriminalisointiin päädytään, tärkeää on tietysti tehdä selvä ero normaalin kritiikin ja maalittamisen välille myös tilanteissa, joissa kritiikkiin yhtyy suuri joukko ihmisiä.

Hyvönen Eero
Julkisen sanan neuvosto